

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

hotărîrii de Guvern cu privire la modificarea și completarea anexei nr.2 la Hotărîrea Guvernului nr.348 din 26 mai 2014 cu privire la tarifele pentru serviciile prestate de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Ministerul Sănătății.

b. Categoria actului normativ propus este hotărîre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este facilitarea accesului pe piață a medicamentelor și dispozitivelor medicale calitative, sigure și accesibile. În acest sens, autorul a elaborat și a înaintat o serie de amendamente la cadrul normativ de reglementare a tarifelor pentru autorizarea/reautorizarea medicamentelor în procedură simplificată de autorizare a medicamentelor, cât și a dispozitivelor medicale ce prevăd micșorarea cu 25% a tarifelor.

d. Suficiența argumentării. Autorul a reliefat în conținutul notei informative condițiile ce au impus elaborarea proiectului, principalele prevederi ale acestuia și finalitățile urmărite prin implementarea amendamentelor propuse, întrunind generic exigențele stabilite de prevederile art.37 al Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr.317-XV din 18 iulie 2003.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesul public general, or potrivit scopului enunțat autorul tinde să sporească accesibilitatea medicamentelor și dispozitivelor medicale calitative pe piața națională, micșorînd în acest sens tarifele prestate de către o anumită autoritate.

Ținînd cont de faptul că amendamentele propuse vor condiționa micșorarea veniturilor autorității ce asigură înregistrarea, se impune necesitatea unei revizuii prudentiale, ce va asigura atît acoperirea cheltuielilor directe și a celor indirecte necesare acordării tuturor serviciilor, cît și formarea tarifulor în baza cheltuielilor efectiv suportate de către Agenție, conform Regulamentului cu privire la tarifele pentru serviciile prestate, Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.348 din 26 mai 2014. Respectarea principiilor citate supra este indispensabilă întru excluderea riscului distorsionării activității autorității ca urmare a micșorării veniturilor percepute și subminării fiabilității procesului de activitate a acesteia.

În acest context, ținînd cont de opinia prezentată de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale în procesul avizării proiectului dat, cît și în contextul normelor de tehnică legislative stabilite de prevederile art.42 al Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr.317-XV din 18 iulie 2003, se impune necesitatea organizării unui grup de lucru în comun cu toate autoritățile vizate (Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale), pentru a se decide pe principii reciproc acceptabile.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Transparența activității instituțiilor publice constituie standard anticorupție indispensabil unui stat de drept, prevăzut de cadrul normativ internațional și reiterat de prevederile naționale pertinente. Implementarea standardului dat se impune în special prin prisma raportării la prevederile actelor normative internaționale (art.5, 7, 9, 13 din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.158-XVI din 06.07.2007; Rezoluția (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției).

În contextul dat, accentuăm faptul că potrivit normelor internaționale, autoritățile naționale elaborează și aplică politici de prevenire a corupției eficiente care favorizează participarea societății și care reflectă principiile de transparență și responsabilitate, fortificînd sistemul legislativ sub aspectul transparentizării procedurilor administrative și prevenirii conflictelor de interese. Totodată, autoritățile, în contextul elaborării și promovării politicilor sectoriale, asigură:

a) sporirea transparenței proceselor de decizie și promovarea participării publicului la aceste procese;

b) asigurarea accesului efectiv al publicului la informație;

c) întreprinderea de activități de informare a publicului pentru a-l provoca să nu tolereze corupția, precum și de programe de educare a publicului, în special în școli și universități;

d) respectarea, promovarea și protejarea libertății de cercetare, primire, publicare și difuzare a informațiilor privind corupția. Această libertate poate fi supusă la anumite restricții, care trebuie totuși să fie prevăzute de lege și necesare:

(i) respectului drepturilor sau reputației altuia;

(ii) protecției, securității naționale sau a ordinii publice ori a sănătății sau moralei publice.

Deasemenea, art.5,9 ale Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr.158-XVI din 06 iulie , menționează: „5.Fiecare stat parte elaborează și aplică sau are în vedere, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, politici de prevenire a corupției eficiente și coordonate care favorizează participarea societății și care reflectă principiile de stat de drept, buna gestiune a problemelor

politice și bunurile publice, de integritate, transparență și responsabilitate”, „9.Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsurile necesare pentru a stabili un sistem corespunzător de achiziții publice care să se bazeze pe transparență,....”.

În cele din urmă, accentuăm faptul că potrivit Rezoluției (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției (adoptată de către Comitetul de Miniștri, la 6 noiembrie 1997, la Sesiunea 101 a Comitetului de Miniștri) „statele vor asigura ca organizarea, funcționarea și procesul de luare a deciziilor în administrația publică să țină cont de necesitatea stringentă a combaterii corupției, în special prin stabilirea unei transparențe consistente cu nevoia de a asigura mai multă eficiență instituțională”.

În contextul celor sus-menționate, ținând de deficiențele delimitate în prezentul raport de expertiză anticorupție și neîntrunirea exigențelor Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 și Hotărârii Guvernului nr.967 din 09 august 2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional delimitate în Capitolul I compartimentul „Asigurarea transparenței în procesul decizional”, remarcăm incompatibilitatea prevederilor proiectului cu standardele anticorupție naționale și internaționale.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că la momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul prenotat nu se regăsește pe pagina oficială a autorității, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

Lipsa transparenței procesului de elaborare a actelor normative reprezintă unul dintre principalele obstacolele pentru structurarea societății democratice, în care cetățenii au suficientă încredere în clasa politică și în guvernanți. Astfel, accesul neîngrădit al cetățenilor la informația de interes public și participarea lor la luarea deciziilor sunt considerate două dintre premisele cele mai importante ale unei guvernări democratice și responsabile.”

Transparența are rolul de a preveni acțiunile care amenință integritatea publică (acte de corupție) și de a evalua performanța administrației publice. Transparența activității administrației publice asigură regulă în toate etapele și procedurile (premergătoare, concomitente și ulterioare) deciziilor aprobate administrative, confidențialitatea fiind excepția care se limitează la informația stabilită prin lege datorită nevoii protejării unor interese specifice domeniului siguranței publice, prevenirii infracțiunilor, protejării monezii și a creditului, a intimității.

O primă componentă a integrității publice o reprezintă transparența în desfășurarea activității instituțiilor publice, prin care înțelegem setul de instrumente prin care administrația (instituțiile și autoritățile administrației publice locale) “raportează” socoteală cetățenilor/contribuabililor cu privire la activitatea desfășurată în serviciul acestora. Modalitățile prin care se operaționalizează transparența țin de:

- asigurarea accesului cetățenilor la informațiile de interes public;
- participarea cetățenilor la elaborarea de acte normative și la ședințele publice.

Lipsa transparenței riscă să determine prevalarea intereselor personale ale funcționarilor și compromiterea intereselor autorității publice/comunității, iar unul dintre cei mai importanți pași ce pot fi făcuți în sensul prevenirii unei astfel de situații de către o instituție, este să permită accesul cetățenilor, mass-mediei și al altor instituții la sistemul administrativ (prin deschidere și transparență).

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție

27 Septembrie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*